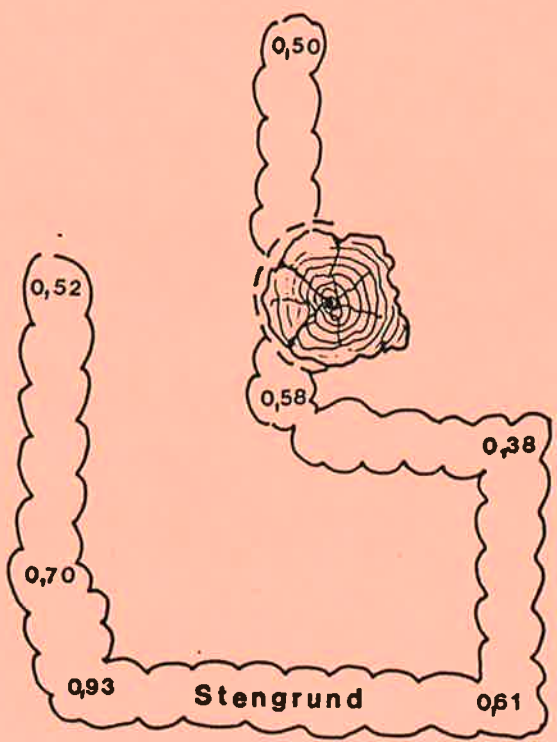

576/92 7.

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport
Nr 1989:6

RAPPORT ÖVER
ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNING

SÄVE 86, SENTIDA HUSGRUND
GÖTEBORGS KOMMUN
UNDERSÖKT 1989

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

RAPPORT ÖVER ARKEOLOGISK FÖRUNDESRÖKNING, SÄ 86, SENTIDA HUSGRUND

SAMMANFATTNING

Med anledning av planerad husbyggnation i område med misstänkt fornlämning företog Göteborgs arkeologiska museum hösten 1989 en förundersökning. Undersökningen gällde en eventuell gravhög och stensättning. Det visade sig att varken högen eller stensättningen var någon fornlämning. Högen var en lertippningsplats och stensättningen var en husgrund från 1800-talets första hälft.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslut nr 220-29637/89

Läge: Brunstorp 4:1, Säve socken, Göteborgs kommun
(fig 1-2).

Grävningssorsak: Byggande av daghem i planerat bostadsområde.

Grävningstinstitution: Göteborgs arkeologiska museum.

Grävningstid: 30 okt-1 nov 1989

Antal arkeologtimmar i fält: 24

Antal grovarbetstimmar i fält: 24

Platsledare: Ulf Ragnesten

MILJÖBESKRIVNING

Den misstänkta fornlämningen Sä 86 utgjordes dels av en hög, dels av en stensättningsliknande lämning. Före undersökningen syntes högen som något oval, 13x10 m, samt 1,4 m hög. Toppen var något avplanad. Högens yta var helt bestående av torr lera. Den var bevuxen med tätt lövbusksnår. (Fig 3)

2 m NV om högen fanns den stensättningsliknande lämningen. Före undersökningen syntes den som oregelbundet rund, 4-5 m i diam och 0,2 m hög. I ytan fanns några stenar 0,3-0,4 m stora. I östra kanten var en del upplagda skarpkantade stenar.

Högen och den stensättningsliknande lämningen var belägna på en platå strax Ö om byvägen i Brunstorp och direkt nedanför ett lågt berg.

UNDERSÖKNINGSBESKRIVNING AV HÖGEN

Vid förundersökningen av den misstänkta gravhögen lades först ett provschakt tvärs över högen från SV mot NO. Schaktet var 12 m långt, 0,75 m brett och grävdes med maskin. Profilverggen genom högen framstod så som visas i fig 4. Dvs huvuddelen av högen bestod av ett nästintill metertjockt lerlager. Endast ett tunt humuslager täckte

leran. Under leran fanns berg i högens centrala del. Längre utåt kanterna var det mjäla/mo under leran.

Fynden i schakt 1 påträffades under leran. Endast tegel fanns högre upp i schaktet. Teglet var på flera platser inblandat i lerlagret. Centralt i schaktet (se X på fig 4) påträffades brända ben, tegel, en glasskärva, rödgods m m (se fyndtabell).

Schakt 2 grävdes i högens NV kant. Det genomskar dels högens kant, dels området utanför högen. Av schaktprofilen framgick att lerlagret upphörde utanför högen och att det således var leran som byggt upp högen. Likaså visade profilen i schakt 5, som grävdes strax utanför högen i SO, att ingen lera fanns där. Inte heller i schakt 3, NO om högen, fanns det lerlager som byggde upp högen.

I schakt 6, som grävdes strax Ö om högen påträffades rester av en stenpackning (fig 5). Den befann sig direkt under humusskiktet och var ca 2x2 m stor. Stenarna i packningen var 0,2-0,3 m stora. I NO delen av stenpackningen fanns en större sten, 0,3-0,4 m stor. Den kan eventuellt ha utgjort syllsten i ett hus. På en lantmäterikarta över Brunstorp by från år 1801 finns ingen byggnad utsatt på denna plats. Men däremot fanns en byggnad här enligt en lantmäterikarta från 1830. Det är mycket sannolikt att det är resterna efter denna byggnad som nu påträffades vid den arkeologiska undersökningen. Byggnaden är alltså yngre än från 1801 men äldre än från 1830.

Sammanfattningsvis kan man alltså konstatera att den misstänkta gravhögen inte var någon fornlämning. Högen hade fått sin välvda form av ett metertjockt lerlager som i sen tid tippats på en bergknalle. Fynden som fanns under leran i högen har hamnat där innan leran tippats på.

UNDERSÖKNINGSBESKRIVNING AV STENSÄTTNINGEN

Ca 2 m N om lerhögen fanns i tät snårskog en stensättningsliknande lämning. Den frigjordes från växtlighet, avtorvades och rensades och befanns därefter bestå av grunden till ett litet hus (fig 6). Stenarna i husgrunden var 0,4-0,7 m stora. Längst i N fanns en öppning i grunden (jfr fig 7). Det fanns inga rester av någon eldstad inom husytan, varför det inte har varit något bostadshus.

Husets funktion är okänd. Inga fynd hittades som kan säga något om vad huset använts till. Endast en bit övrig flinta, en bit rödgods och två bitar korroderat järn påträffades i husgrunden.

Husets ålder går dock att bestämma relativt väl. På lantmäterikartan från år 1801 finns det inte utsatt, men däremot på kartan från år 1830. Huset kan följaktligen ha byggts tidigast år 1801 och senast år 1830. På lantmäterikartan kallas platsen där husgrunden finns för HUMLE-LYCKAN.

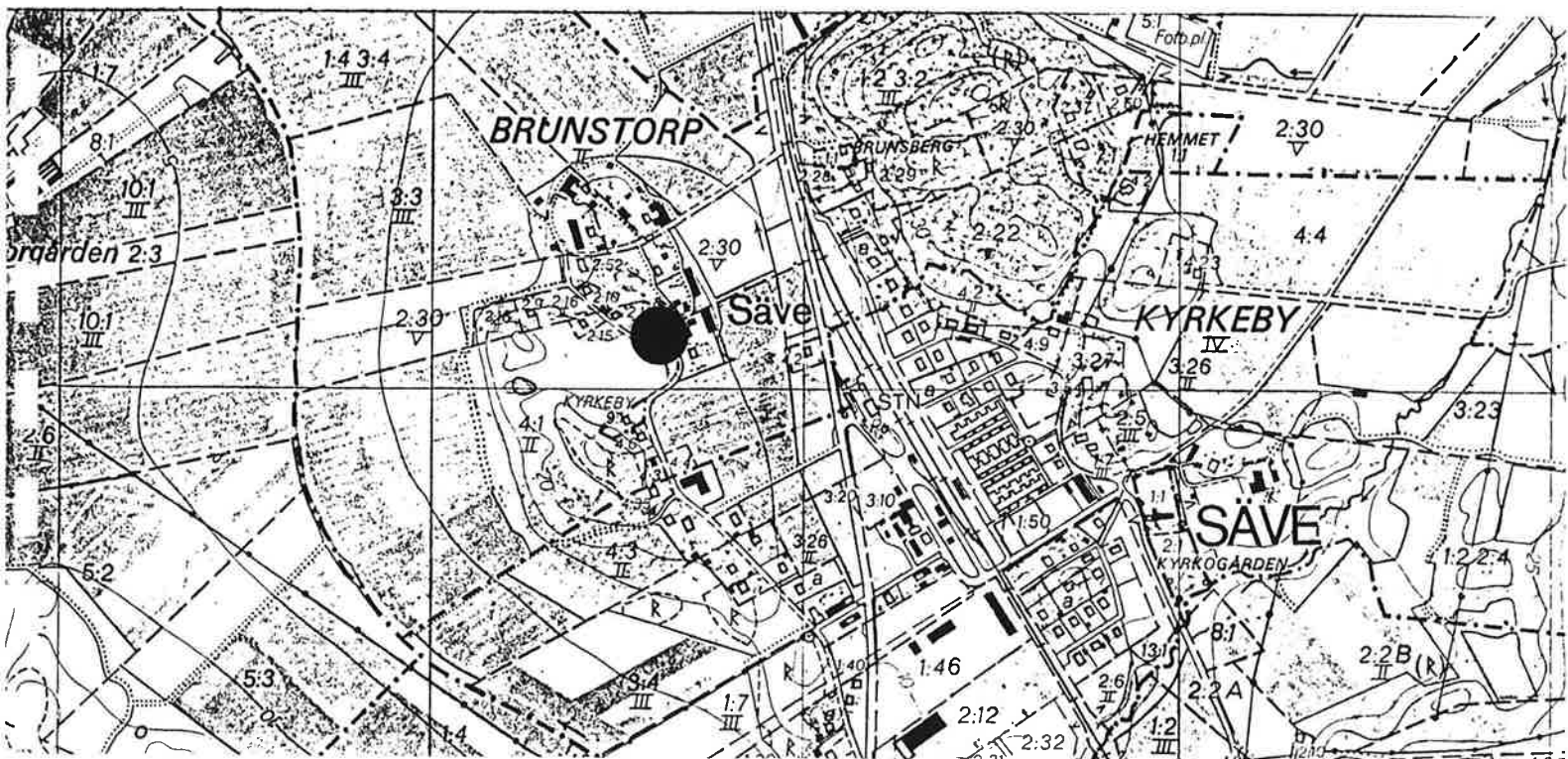

Fig 1.
Undersökningsområdets läge vid Brunstorp i Sävemåla socken,
Göteborgs kommun. Ekonomisk karta 7B 3d Sävemåla.
Skala 1:10 000.

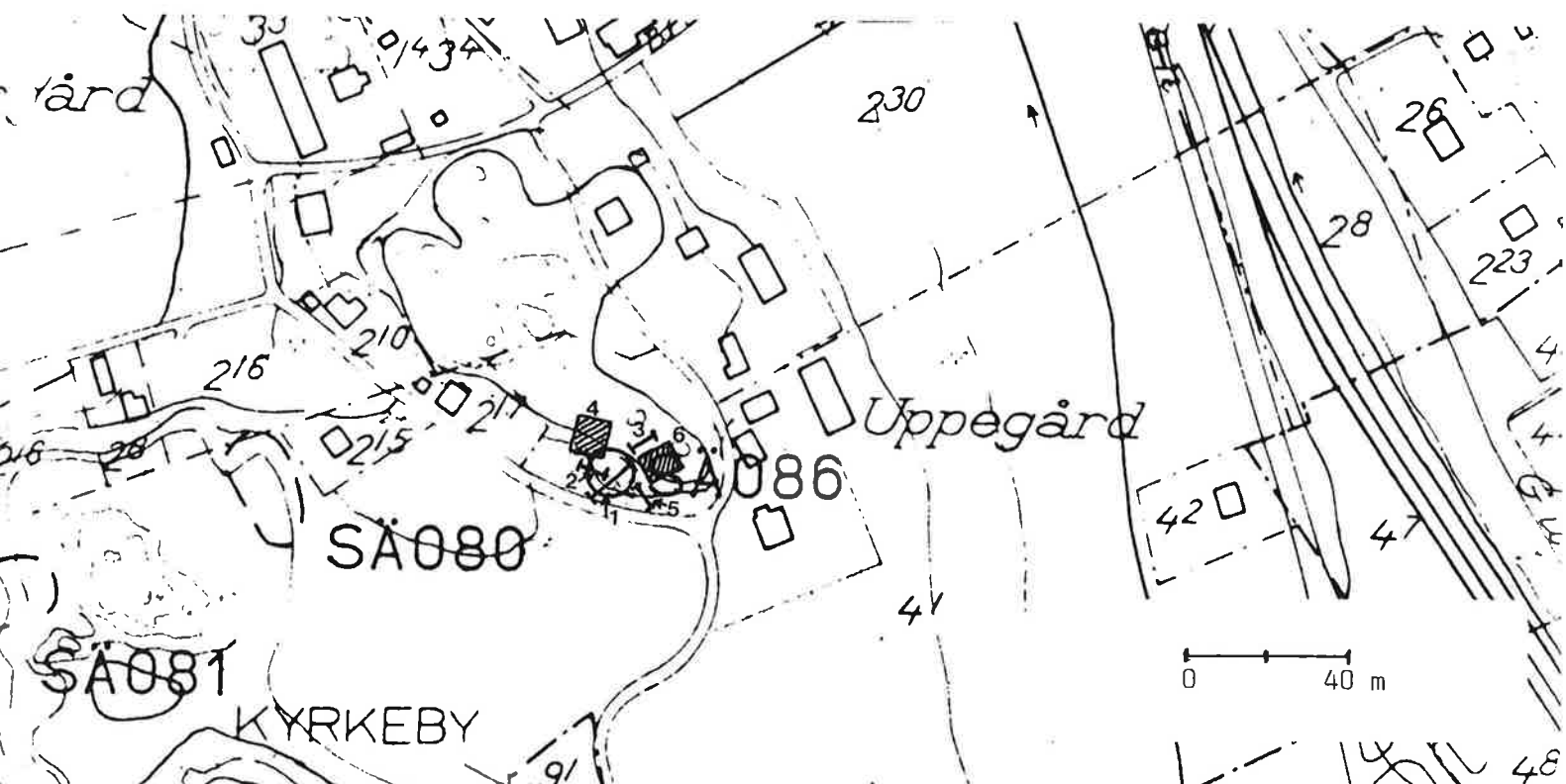

Fig 2.
Provschaktens läge vid den misstänkta fornlämningen Sävemåla
86. Karta för Göteborgs kommun nr 5140. Skrafferingen
anger till ytan stora provschakt.

Fig 3. Foto: Ulf Ragnesten
Den misstänkta fornlämningen Sä 86 före undersökningen.
Från SV.

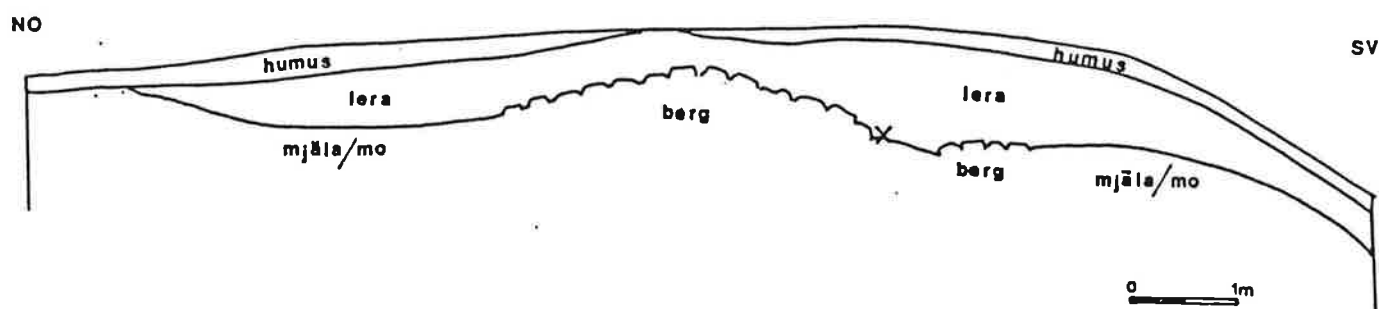

Fig 4.
Profilritning av schakt 1 genom den misstänkta gravhögen.
Vid X påträffades bl a fynd av tegel.

Fig 5. Foto: Ulf Ragnesten
Rester av en stenpackning Ö om lerhögen. Från S.

Fig 6. Foto: Ulf Ragnesten
Den stensättningsliknande lämningen N om lerhögen befinns
vara grunden till ett litet hus. Från S.

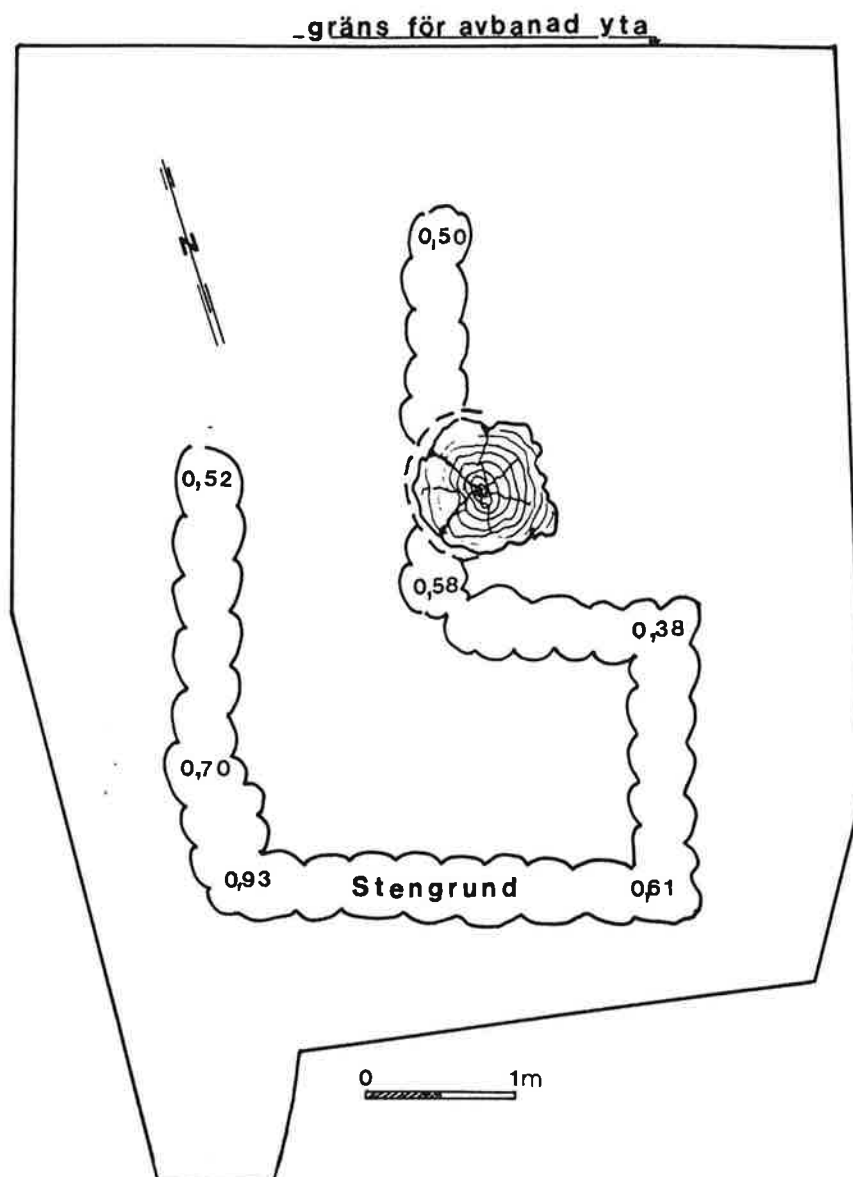

Fig 7.
Husgrunden som påträffades i schakt 4. Höjdsiffrorna anger den relativa höjden i meter. Ju högre tal, ju lägre nivå.

FYNDTABELL

PLAIS: Säve 86

FYNDUPPGIFT	Spån		Avslag		Splitter		Kort spånfr.		Mikro-spån		Övrig flinta		Redskap, kärnor och övrigt material. St, gr.
	St	gr	St	gr	St	gr	St	gr	St	gr	St	gr	
Schakt 1											3	154	Brända ben (ca 15 st) 2 gr Kol, 5 gr Järnspik, 1 st, 8 gr Tegel, 1 st, 24 gr Glasskärva, 1 st, 1 gr Röd gods, 1 st, <1 gr Lerklining?, 6 st, 6 gr
Schakt 4											1	6	Glaserat rödgods, 1 st, 16 gr Korroderat järn, 2 st, 15 gr
Schakt 6			1	3							3	7	Stycke m tillhuggn., 1 st, 26 gr Glasskärvor, 2 st, 3 gr Tegel, 3 st, 3 gr Röd gods, delvis glaserat, 8 st 43 gr

FLINTA	St	St
Skivvxa		Skedskrapa
Skivmejsel		Kniv
Kärnyxa		Sticckel
Slipad yxa - Mejsel		Spån med inhak
A. Spetsnackig		Avslag med inhak
B. Spetsnackig, förarbete		Spån med retusch
C. Tunnackig		Mikrospån med retusch
D. Tunnackig, förarbete		Avslag med retusch
E. Tjocknackig		Kärnborr
F. Tjocknackig, förarbete		Stycke med tillhuggning
G. Håleggad		Kombinerat redskap
H. Håleggad, förarbete		Knacksten
I. Tunnbladig		Övrigt redskap
J. Tunnbladig, förarbete		Plattformsjärna
K. Yxa med utsvängd egg		A. Konisk kärna med en plattform
L. Yxa med utsvängd egg, förarbete		B. Kölförmig kärna med en plattform
M. Yxa av obestämbart typ		C. Övrig kärna med en plattform
N. Yxa av obestämbart typ, förarbete		D. Ensidig kärna med två motstående plattformar
O. Mejsel		E. Cylindrisk kärna med två motstående plattformar
P. Mejsel, förarbete		F. Övrig kärna med två el flera plattformar
Q. Fragment av slipad yxa/mejsel		Bipolär kärna
R. Avslag av slipad yxa/mejsel		Övrig kärna
Mikrolit		Kärnfragment
A. Lancett		A. Plattformsavslag
B. Segment		B. Sidofragment
C. Trekant		C. Ryggspån
D. Trapets		Mikrospånjärna
E. Rektangel		A. Konisk mikrospånjärna med en plattform
F. Rombisk		B. Handtagsjärna med en plattform
G. Övrig mikrolit		C. Övrig mikrospånjärna med en plattform
Hullingspets		D. Cylindrisk mikrospånjärna med två plattformar
Eneggad spets		E. Övrig mikrospånjärna med två plattformar
Tväreppad spets		F. Fragment av mikrospånjärna
Tångspets		Mikrosticckel
Spånspets med tånge		Spån
A. Becker typ A		Korta spånfragment
B. Becker typ B		Mikrospån
C. Becker typ C		Avslag
D. Becker typ D		Splitter
Flathuggen spets		Övrig flinta
A. Med tånge		BERGART
B. Utan tånge		ÖVRIGT
Borrspets		Brända ben
Övrig retuscherad spets		Kol
Dolk		Järn
A. Lomborg typ I		Tegel
B. Lomborg typ II		Glas
C. Lomborg typ III		Rödgods
D. Lomborg typ IV		Lerklining
E. Lomborg typ V		
F. Lomborg typ VI		
G. Obestämbart typ		
Skära		
Flathugget redskap av obestämbart typ		
Eldslagningssten		
Spånkrapa		
A. Enkel		
B. Dubbel		
Rundskrapa		
Avslagsskrapa		
A. Enkel		
B. Dubbel		
		Gr.
		2
		5
		23
		103
		4
		60
		6
		1
		7

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs
kommun - rapport

Författare:	Ulf Ragnesten
Redaktion:	Ulf Ragnesten Johan Wigforss
Fotoframkallning och kopiering:	Lars Noord
Renritning:	Ferenc Schwetz
Utskrift och montering:	Inger Redebratt

Göteborg i september 1992

